

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 29 (2).

IZDAN 1 SEPTEMBRA 1940

PATENTNI SPIS BR. 16002

International Latex Processes Limited, Channel Islands, Engleska.

Poboljšanje kod postupka za konačno obrađivanje vlaknastih materija prevlačenjem ili lakovanjem.

Prijava od 24. januara 1939.

Važi od 1. novembra 1939.

Naznačeno pravo prvenstva od 25. februara 1938 (Italija).

Ovaj se pronalazak odnosi na postupak za završno obrađivanje vlaknastih materija prevlačenjem ili lakovanjem.

Premet ovog pronalaska sastoji se u tome da se pronade postupak koji bi omogućio da se veliki broj najrazličitijih vlaknastih materijala kao što su naprimer platna, životinjska koža, prirodna, veštačka ili štavljena koža, razne izradevine od prirodne ili sintetičke gume, kartona može završno obrađiti kakvim prevlačenjem ili lakovanjem tako da ova obrada čak i posle duže upotrebe zadrži svoju elastičnost, bljesak čvrstoću i prijanjanje.

Prema ovom pronalasku postupak, po kojem se vlaknasti materijal završno obrađuje prevlačenjem ili lakovanjem tako da se između vlaknastog materijala i završne prevlake ili laka umeće zgrušeni sloj koji se dobija iz vodene dispersije gume, koji sadrži prirodnu ili sintetičku smolu i proteinasti materijal, naznačen je time što je proteinasti materijal u pomenutom sloju učinjen nerastvorljivim.

Proteinasti materijal je naprimer ka-zein ili hemoglobin a njegova se nerastvorljivost u vodi postiže prvenstveno pomoću formaldehida bilo još dok se nalazi u vodenoj dispersiji gume pre njenog nanošenja ili pak u sloju gumene dispersije kad se ovaj već suv ili skoro suv nalazi na vlaknastom materijalu.

Završna prevlaka ili lak može da se dobije iz kakvog sastava kojim se može pr-

skati i koji može da se sadrži gumenog ili celuloznog laka a može da sadrži prirodnu ili sintetičku smolu. Međutim ova se završna prevlaka ili lak može, ako se to želi, još i dalje obrađiti naprimer na taj način što će se prevući još drugom prevlakom koja će sadržati celulozni lak ili sintetičku smolu.

Vlaknastim materijalima koje treba snabdeti završnom prevlakom ili lakom prevlače se prvenstveno prvo jednom ili više osnovnih prevlaka gume dobivenom iz vodene dispersije gume u kojem nema strane prirodne ili veštačke smole. Najbolje je da ova vodena dispersija gume sadrži protein. Ovaj osnovni premaz ili ovi osnovni premazi prevlače se zatim slojem ili slojevima gumene dispersije koja sadrži proteinasti materijal koji je učinjen nerastvorljivim a tek posle se konačno prevlače završnom prevlakom ili lakom prema ovom pronalasku.

Najbolje je da svi slojevi koji dodu između vlaknastog materijala i završnog premaza ili prevlake ili laka budu savitljivi i elastični.

Dva sledeća primera pokazuju način izvođenja ovog pronalaska u praksi.

Primer 1.

Platno ili kakav drugi sirovi vlaknasti materijal prevlači se jednom ili više puta da bi se postigla dovoljna debljina smešom sledećeg sastava:

60%-nom disperzijom gumenog lateksa . . . 24 dela po težini
 Amoniziranim 15%-nim rastvorom kazeina . . . 15 delova " "
 kojoj se dodaje sledeća disperzija:

Pigmenta 24 dela po težini
 vode 15 " " "
 Amoniziranog 15%-nog rastvora
 kazeina 3 " " "

Najbolje je da boja suvog sloja ove smeše bude što je moguće bliža boji konačno obrađenog lakovanog proizvoda.

Posle sušenja ovako dobivene podloge ista se premazuje sledećim sastavom:

60%-ne stabilizovane disperzije gumenog
 lateksa 0,8 dela po težini
 Amoniziranog 15%-nog rastvora kazeina . . . 2,0 " " "
 40%-nog rastvora formaldehida 0,3 " " "
 30%-ne emulzije polivinilne smole 1,750 " " "

Suvi sloj koji se dobija pomoću ovog sastava savršeno prijanja na prethodno napravljenu gumenu podlogu i svojim redom služi kao podloga za prevlačenje smešom sledećeg sastava:

Polivinilne smole 2 dela po težini
 Benzvla 8 " " "
 Pigmenta 0,4 " " "

Ovaj se sastav može upotrebiti sa dodatkom malih količina uobičajenih sredstava za dobijanje plastičnosti.

U zavisnosti od vrste proizvoda lakovanje se može smatrati završnim već u ovom stepenu ili se ovaj gornji sloj može još prevući prevlakom celuloznog laka ili sastavom sintetične smole.

Primer 2.

Pošto se napravi gumena podloga za koju se upotrebi isti sastav kao u prethodnom primeru, ova se gumena podloga sada pokriva slojem smeše sledećeg sastava:

60%-nog stabilizovanog lateksa 0,4 dela po težini
 30%-nog rastvora gliptal glicerol ftalne smole . 1,5 " " "
 15%-nog rastvora amoniziranog kazeina . . . 2 " " "
 40%-nog rastvora formaldehida 0,3 " " "

Ovako dobiveni gornji sloj iskorišćuje se sada kao podloga za premazivanje raznim lakovima koji se mogu sastojati iz rastvora glicerol ftalne smole.

Patentni zahtevi:

1. Postupak za završno obrađivanje vlaknastih materijala pomoću prevlačenja ili lakovanja, u kojem se između vlaknastog materijala iz završne prevlake ili laka umeće zgrušeni sloj dobiven iz vodene disperzije gume koja sadrži prirodnu ili veštačku smolu i proteinasti materijal, naznačen time, što je proteinasti materijal u pomenutom sloju učinjen nerastvorljivim.

2. Postupak prema zahtevu 1, naznačen time, što se kao proteinasti materijal upotrebljava kazein.

3. Postupak prema zahtevu 1, naznačen time, što se kao proteinasti materijal upotrebljava hemoglobin.

4. Postupak prema kojem bilo prethodnom zahtevu, naznačen time, što je protei-

nasti materijal učinjen nerastvorljivim pomoću formaldehida.

5. Postupak prema kojem bilo prethodnom zahtevu, naznačen time, što je proteinasti materijal u vodenoj dispersiji gume učinjen nerastvorljivim pre no što se ta dispersija nanese na vlaknasti materijal.

6. Postupak prema zahtevu 5, naznačen time, što je vodena dispersija gume spravljena uz dodatak sredstva koje će protein učiniti nerastvorljivim.

7. Postupak prema kojem bilo zahtevu od 1 do 4, naznačen time, što je proteinasti materijal učinjen nerastvorljivim u gumenoj dispersiji kod se ova već nalazi na vlaknastom materijalu.

8. Postupak prema kojem bilo prethodnom zahtevu, naznačen time, što se za-

vršna prevlaka ili lak dobija iz sastava koji se može razmazati, koji ne sadrži gumeni ili celulozni lak a sadrži prirodnu ili sintetičku smolu.

9. Postupak prema zahtevu 8, naznačen time, što se već pomenuti premaz ili lak još pokriva prevlakom koja sadrži celulozni lak.

10. Postupak prema kojem bilo pret-hodnom zahtevu, naznačen time, što se

vlaknasti materijali koje treba pokriti za-vršnom prevlakom ili lakom, prvo prema-zuju jednim ili više premaza od gume koji se dobijaju iz vodene dispersije gume u kojoj nema strane prirodne ili veštačke smole.

11. Postupak prema zahtevu 10, nazna-čen time, što vodena dispersija gume u kojoj nema strane prirodne ili veštačke smole sadrži protein.

L. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft, Frankfurt a. M., Nemačka.

Priprava za štitiranje ili beljenje vlakna krlja.

Dopolnični patent k. patentu štev. 12014.

Prijava z dne 23. oktobra 1939.

Velje od 1. februara 1940.

Naznačena prvenstvena pravica z dne 24. oktobra 1938 (Nemačka).

Najdalje čas trajanja do 31. marca 1950.

V jugoslovenskem patentnem opisu št. 12014 je opisan postopek in priprava za chloriranje in beljenje vlakna prodira na krljastih motkih v krogovolu ob uvajanju vode premešane chlor-vode.

Prema št. predložiteljske izjave je opre-deljena naslednja priprava i ta metoda, da lahko chloriramo in belimo tudi nevezano vlaknato tvarino. Tudi pri tem je prijet obdelovalna posoda priključena neposredno na napravo za pripravljeno namencu ali premešane chlor-vode, toda posoda ni o-premljena, kakor v osnovnem patentu, i večjim številom dovodov varje za različne steore posameznih krljastih motkov, travei z radialnim dovodom, skori katerim se vodi od znotraj nazven sveže pripravljena chlor-voda pod pritiskom skori blok ne-vezane vlaknate tvarine, ki naj se obdeluje.

Zgornjo pripravo je možno pri čim dalje bolj razširiti na različni nevezanih rast-linskih vlaknastih snovi, za katero dobiva zlasti chlorirane in obdelane chlor-vodo naraščajoč patent št. 12014, tudi velje množina nevezane vlaknate trave i pro-tično zadostno enakovredne, na primer krljastih obratovanja, na primer 100-150 kg surovine, popolni preplavljaj i na 100 l vode, se velikih in skrajnih krljastih vlaknastih tvarine v dosega običajnih pri-porok ni bilo več možno. Razen tega do-bivajo naprave za pripravo chloriranih raz-

topin, zlasti namkone ali premešane chlor-vode, niso več zadostovale. Tu so se lika-zale naprave one vrste, ki so opisane v patentnem opisu št. 12014, istovako kot po-srebo ugodno, če smo jih premešali kakor zgornji opisan.

Priprava po izjavi je prikazana v na-brzi. Posoda A, v kateri se nahaja nevezana vlaknata tvarina kot gost blok z vneseno pripravo ali brez nje, ima v svojo radialno-ga preplavljenja cevni kos B, ki se svestu-dno konično zožuje navzdol. S črpalko P priključeno varjo iz aparata A skori chlor-vode pripravo C, ki se nahaja izven obde-lovane posode. Ta priprava sestoji umest-no iz cevi C, ki je napolnjena s pomilnim belci, in v katero se vodi skori dovodno cev D varjo (na primer voda) in skori do-vodno cev E istočasno chlor. Spodnji ap-arat pokrov priprave C je poton od-vozne cevi F zvečan s spodnjim koncem preluknjane srednjega kose B obde-lovane posode A.

Najin deli a pripravo se veli na sledo-či način. Ko smo nevezano vlaknato tva-rino vnesli skupaj v posodo A, napolnimo posodo z vodo in spravimo varjo v oblok i pomočjo črpalke P. Nato pustimo vsto-pati skori E potrebno množino chlora. S pomočjo dušilnega ventila G imamo mo-žnost, da reguliramo koncentracijo chlor-vode. Varjo prodira skori blok radialno in

